

Illustreret Familieblad.

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 4.

Illustreret Familieblad
udkommer hver Uge og koster 1 Dollar
pr. Aar, ufravigelig i Forud

Den 28de Januar 1893.

Illustreret Familieblad
efterberes af C. Mulsberg,
Decorah, Iowa.

7de Aarg.

Et interessant Brev. Efter et Maleri af H. Werner.

14 Kroner.

Fortælling af
Waldemar Schaf.
(Sluttning.)

Srøken Koldrup tilbød sig nu at skrive til Konsulatet i Amsterdam for at forhøre, om Sundbergs Søn havde været der i Sommerens Løb og forlod saa Huset.

3 Uger senere fik hun Svar og gif da atter til Sundbergs.

Konen stod udenfor Huset og var isærd med at lægge nogle friske Barkbiste udenfor Trappen. Paa Marie Koldrups Spørgsmaal svarede Else, at Manden var roligere, men saa stadig forventningsfuld imod Døren, om der kom Efterretning fra Sønnen.

Han gjorde det samme nu, men desværre, det var ikke glade Efterretninger, Frøken Koldrup bragte. Sønnen var haade afmønstret og senere paamønstret igjen for to Mars Tur, han havde saaledes været i Amsterdam uden at sende Forældrene en Linie.

Det var trist at se Faderens Skuffelse. Han faldt bleg tilbage paa Bunden, medens Konen klagede: "D, nu dør han af bare Sorg over den ligegyldige Gutten! Du faar da ikke tage Dig det saa nær, Du ved, hvor let Ungdommen forledes, kanske han kan angre og skrive fra nærmeste Havn, Du skal bare se, han gjør det."

"At han kunde have Hjerte til dette," klagede Sundberg, "stakkels Gut! — ja nu ser jeg ham aldrig mere. Haabet har holdt Livet ligesom hængende i en Traad, som snart vil bryde. Stakkels Gut, dette vil hvile tungt over Dig; det er Synd at lade Forældre vente og saa stufte dem. Naar han kommer, saa fortæl ham, hvad jeg har sagt, og gid det maa lede ham paa bedre Veje! Nu er jeg færdig, Gud har været god og ført min Saad i Havn."

Efter Sundbergs Død blev Stedet solgt. Man havde været nødt til at optage Laan under Mandens Sygdom, saa kom Begravelsen til — de ledende Mænd syntes, det var grejpest at faa Gjælden afgjort. Else var lidet kjendt og havde et mindre godt Ord i Folkemunde — der var ingen Hensyn at gjøre Omstændigheder ved — hendes Mening blev aldrig spurgt efter.

Det traf sig saa heldigt, at der var et Kammer tilleje hos en Fisser i Nærheden. Lidt Indbo fik hun tilovers, saa havde hun sine Potteplanter, Ratten — og 14 Kroner.

Elses Potteplanter stod altid i Flor — man forstod ikke dette med hendes Blomster, Jorden var baade sur og mosbegroet, noget særligt Arbejde ofrede hun heller ikke paa dem, men Marie Koldrup saa stadig friske Blomster paa Sundbergs Grav, og Graveren mente, at de blev bragte derhen om Natten; thi endnu havde han aldrig set Else der om Dagen undtagen ved Kirketid.

Else tog imidlertid dette Held som den eneste lille Glæde, Livet havde levnet hende. Else søgte sig saa underlig tilmode, naar hun tænkte paa, hvorledes det kunde have været, om man havde tiltroet hende Kraft og Evne til at afbetale paa Gjælden ved at lade hende beholde Hjemmet og tage Arbejdet op.

Den Mistillid, man havde vist hende, gjorde hende bitter, modløs og ligeglad med alt. "Der maa en Mand til for at blive behandlet som Menneſke," sagde hun til Marie Koldrup, da denne beklagede, at det lille Sted var blevet solgt. "Havde der været noget godt ved Anton, ved De, han kunde hjulpet mig, men Børn er de utaknemmeligste Skabninger, som findes, efter min Mening; om de lader høre fra sig, saalænge man kan give, saa er det forbi, hvis man behøver en Haandskræftning," sagde hun bittert.

Man saa nu ofte Else udføre tunge Jordarbejder, som ellers blev udførte af Mænd. Frøken Koldrup fulgte hende stadigt med stigende Interesse og Deltaelse og saa til hende i det lille Kammer.

"Ja, jeg ender, som jeg begyndte," svarede hun, da Marie Koldrup gjorde Bemærkning om de tunge Arbejder. "Slid og rustet Vej har fulgt mig hele Livet igennem, dog det er ikke det værste, men det, at slipe som jeg (uægte Børn) aldrig faar et ven-

ligt Ord eller engang imellem et Klap paa kinden. Saa langt tilbage jeg kan huske, har jeg gaaet for Lud og koldt Vand iblandt Fremmede og aldrig vidst af Hjemmets Hygge. Det er nok sandt, at Livet er, som man tager det, jeg kunde haadt det bedre, om jeg havde brugt min Fornuft, da jeg blev gift; men saa tænkte jeg, at naar Livet havde givet mig Hjem, maatte jeg kunne tage lidt Moro med, ligesom andre Unge, men dette taales ikke af mig, som kom fra Smudset. Alt, hvad jeg foretog mig, maatte ogsaa være Smuds. Ingen tænkte paa, at jeg var en uvidende Stakkel, som trængte lidt Solstun ligesom andre Skabninger. Jeg kunde jo ikke gjøre for, at jeg havde de Forældre, jeg havde, jeg havde ikke valgt dem, men jeg var god nok til at lide under denne Forhædelse, og naar der var Spørgsmaal om et Arbejde, som alle vilde skyde fra sig, da raabte man paa Else Bildhagen."

Uagtet sit tunge Syn paa Livet kunde Else have sine sollyse Stunder. Naar hun kunde gjøre andre et Tjeneste uden at betales, var hun glad. Kunde hun bringe en Blomst til en Syg, nogle Bær til Børn, eller hun fik Lov at gjøre Marie Koldrup en Tjeneste, kom der et lyst, hjertevarmt Udtryk i hendes usjønne Træk.

"De som en Herrens Betsignelse til os den Gang, Præsten havde fastvært, jeg kan aldrig afbetale nok paa den Tjeneste," sagde Else, naar hun vaskede gratis for Frøken Koldrup, og da saa hun saa inderlig glad og lykkelig ud.

3 Uger senere, en Lørdagsaften, efter Arbejdstid kom Else i Søndagspuks ind til Marie Koldrup. Hendes Ansigt havde et saa eget Udtryk, at Marie Koldrup straks spurgte: "Er der noget paa færde, Else?"

"Jeg har noget at bede Frøken Koldrup om."

"Er din Søn kommen hjem, Else?"

"Nej, ikke det heller, men han kommer nok engang, derfor vil jeg bede Dem, om De vil give ham disse 14 Kroner, naar han kommer."

"Men, kjære Else, Du er den Yngste af os og kan give ham dem selv. Se paa din egen kraftige Skikkelse og se paa min gigtbrudne Krop, hvem tror Du lever længst?"

"Frøken Koldrup," svarede Else afgjørende. "Det er saa," begyndte hun igjen, "at den Gang, Huset blev solgt, blev der 14 Kroner tilovers foruden det lille Indbo. Pengene gjemte jeg for at vise Anton, at jeg altid har tænkt paa ham, det lille Indbo og mine Klæder gaar med for at faa mig i Jorden."

Hun rakte Haanden frem med Pengene og fortsatte: "Vil De saa fortælle Anton alt om os? Gid han aldrig maa sætte uægte Børn ind i Verden. Dyrene vise sine Unger Omhu og Kjærlighed, men uægte Børn gaar som Forstude igennem hele Livet. Jeg vilde heller vide ham gift, om det blev aldrig saa smaat for ham. Og saa faar jeg sige Godnat og takke for mig; det er sent."

Frøken Koldrup havde en uhyggelig Fornemmelse, da hun modtog de 14 Kroner, som hun stiltiende stak ned i en Komodestuffe, saa sagde hun langsomt og med Vægt: "Else! Gud ser alt, han dømmes anderledes end Menneſkene, dette har altid været min Trost i Livet. Den Glæde, Du er bleven nettet her, er maaske gjemt for Dig hjertet. Vær ikke saa modløs, Du har det Bedste ivente; Du ved, at Gud tugter den, han elsker."

Else svarede intet. Hun stod med tungt Aandedræt og saa ned, saa hvilede hun hæft: "Sundberg stod ved Sengen inat, han vilde vel bare varsle."

Saa gif hun stille ud af Døren, medens Marie Koldrup raabte efter hende: "Else, vil Du ikke tale med Præsten?"

Else vendte sig om. "Præsten! aa nej, naar jeg tænker paa dengang, han var hos Herman — nej, Vorherre faar tage mig, som jeg er — han faar gjøre, som han synes, jeg kan saa ikke noget selv alligevel, nej jeg kan ikke gaa til Præsten."

Marie Koldrup fulgte efter og stod ved Siden af hende, da hun prøvede igjen: "Ja, men Else, Du tager fejl af vor Præst, han er mild og god, kjendte han Dig saa godt som jeg, vilde han saa gjerne sige Dig et trøstende Ord, han ved vist ikke af, at han dengang forrettede saa vanemæssigt."

"Nej, naar han ikke føler Ausvaret af sit Kald. Det er dog noget vigtigere at faa et trøstende Ord med paa sin sidste Færd end at sige mig, hvor Vejen gaar til næste Bygd, det kan nogen hver

gjøre, men havde Herman været Amtmand eller Sorensskriver, vilde Præsten have lagt Banen af, naar han tog Præstekjolen paa."

"Vi behøver ingen jordisk Mellemmand imellem Gud og os; Kristus er Midleren," indvendte Marie Koldrup. "Vi kan stadig omgaaes Gud i vore Bønner — ogsaa den sidste."

"Det mener jeg ogsaa og umager ikke Præsten for en sliq som mig. Godnat!"

Dette Godnat havde allerede Gravbrøsten over sig, det holdt den, som fik det, vaagen hele Natten. Om Morgen kom der Bæstet, at Else var syg, uden Samling, saaledes saa hun nogle Dage og sov saa ind.

Marie Koldrup bragte Dødsbudskabet til Præsten og blev siddende to samfulde Timer paa hans Kontor, saa Fruen ikke kunde fatte, hvorledes hendes Mandes Taalmodighed slog til.

De saa, der fulgte Else til Graven, blev forbausede over, hvor godt Præsten talte den Dag. Talen optog ganske Samtalen paa Tilbagevejen fra Kirkegaarden.

"Her havde man da et godt Bevis paa, at han ikke saa paa Pengene, og det, at de, som dømmes haardest andre, er de værste selv," er saa sandt, som det er sagt," bemærkede den ene af Følger.

"Ja, det er nok en Adamsarv, vi har, det, at faste Skylden paa Kvinden, som forfører Manden, det er saamen bedre, vi spytter os selv i Ansigtet og forsøger at lette hende Byrden. Den Slange i Edens Have var sikkerlig i Mandsskikkelse, den er saa god at skyde Skylden paa. Else var vist bedre end nogen af os," indrømmede en anden. Saa skiltes man — man havde fulgt en Hjælp til Graven.

Et Aarstid senere kom Sundbergs Søn tilbage til Hjembygden. Man henviste ham til Frøken Koldrup som den, der kunde give bedst Bæstet.

Anton Sundberg var en stærkbygget, forladt ung Mand med et rundt pluskøvet, midtstet Ansigt. Det eneste, der kunde være en Arv efter Faderen, var det rige, sorte Haar og de stærke Bryn, ellers ikke et Træk, der mindede om nogen af Forældrene. Udtrykket var tungt og trægt — nærmest som "ligeglad".

Frøken Koldrup modtog ham meget venligt og, som om han var en Baarørende, bød Mad og Drikke og gav ham god Tid. Hun vilde have et ordentligt Opgjør helt fra hans Ophold i Amsterdam, da Faderen saa for Døden, og til Dato. Hans Pligtforsømmelse lod til at gaa ham meget nær, han havde ikke tænkt sig det saa ilde.

En eneste Aften iblandt lystige Kammerater i Amsterdam den Gang havde kuldfastet alle hans Planer; bagefter blev han led og kjed, han skammede sig for at skrive Sandheden til sine Forældre, saa tie han og blev mere og mere ligegyldig med sig selv. Han kastede sig fra den ene letfindige Handling i den anden, nu stod han her og ejede ikke mere, end han stod og gif i.

Marie Koldrup lod ham græde ud, medens hun smaaftlede, da han var bleven lidt roligere, satte hun sig igjen og tog Strikketøjet, medens hun iagtog det ejendommelige Udtryk, der nu laa over Ansigtet — det mindede om Moderen.

Han sad og saa trist ned.

"Hvad tænker Du at gjøre nu da, Anton?"

"Saa en Ende paa det."

"Det er fejgt for en ung Mand i sin bedste Alder, som har Fremtiden for sig."

"Set at snakke for Dem, der sidder paa det Lørrer."

"Mener Du? Paa din Alder mistede jeg min Moder i Kolera; hun blev syg om Morgen og begravdes om Aftenen, jeg stod alene med to tomme Stænder og maatte ud blandt Fremmede; Fader var død forud. Hvem tror Du har lettest for at ernære sig Gut eller Pige? alligevel har jeg haft Mod til at leve til nu."

"Ja, men jeg er kjed af det hele."

"Fordi Du har stillet Dig slet, begynd forfra og bedre, saa bliver Livet bedre ogsaa."

"Det sagt, men hvor skal jeg tage fat? jeg er desuden uden en Stilling, uden Arbejde, ingen kjender mig, og ingen vil kjendes ved mig," sagde Anton forjagt og trægt.

"Det sidste er nu det heldigste, saa bliver Fristelserne mindre," svarede Marie Koldrup. "Arbejde

tror jeg nu forresten, Du kan faa paa Værftet, og Benge — ja her ligger efter din Moder nogle Kroner, som hører Dig til, de vil altid forslaa til den første Uge, siden er vi ovenpaa.”

„Vi?”

„Ja, jeg har ikke tænkt at give Dig Mødrene-arven paa egen Haand, Du faar tage mig som en Slægtning, jeg vil nødig for din Moders Skyld slippe Dig, før Du bliver en stø og selvhjulpel Mand.”

Han saa op. „For min Moders Skyld! hun troede jeg netop ikke” — saa tænkte han Bliffet mørkt mod Gulvet igjen.

„Ja, for din Moders Skyld, hun var mere værd end baade Du og jeg, jeg lærte hende at kjende, men forsent, og Du har sørgelig forsvømt hende.”

„Ja, jeg fortjener ikke, at De forsøger med mig,” sagde han mørkt, „nej, jeg fortjener det ikke.”

„Det faar Fremtiden vise, vi maa forsøge, skulde det ikke være Møjen værdt at kunne styre sig selv?”

„Hvad skal jeg forsøge med, som jeg kan due til?”

„Ja, vi begynder meget smaat. Det bliver det værste at kunne holde Herredømmet over den forrige Anton og faa en bedre Udgave frem, siden er vi ovenpaa.”

„Jeg er ikke et Forsøg værd, nej om jeg er. Jeg har havt saa mange gode Forsætter, som aldrig blev til noget,” svarede han uinteresseret, som om han talte om en anden.

„Skulde Du ikke ønske et Maal, noget, Du kunde stræbe henimod?”

„Nej, hvad skulde jeg kunne naa?”

„Vi faar begynde med, at Du tager Arbejde paa Værftet, men jeg hæver Benge og betaler Koftholdet, medens Du vænner Dig af med at bruge unyttige Benge eller Benge til Unytte. Jeg holder ogsaa dit Tøj istand, imod at Du ser ind til mig mindst en Gang i Ugen og da altid siger den fulde Sandhed om Dig selv, enten det er vel eller ilde. Vil Du?”

„Vi kan forsøge — og siden?”

„Siden tænker jeg, vi sætter de sammen sparede Benge i dit eget Arbejde, f. Eks. i et Baadbyggeri, og naar dette gaar, kan Du stifte Familie og være din egen Mand,” svarede Frøken Koldrup opmuntrende.

Antons træge Udtryk formede sig til et vantro Smil, idet han bemærkede: „lange Udfigter.”

„Ungdommen har god Tid,” trøstede den Gamle.

Mange Aar senere saa man ved en af vore Rasteplasser et hvidmalet Hus inde i en Have, som ikke havde samme Form og Størrelse som de fleste andre paa Stedet, der alle lod til at have en og samme Bygmester, formede efter hverandre, som et fordringsløst Søstendlag; derfor vakte Huset straks den Fremmedes Opmærksomhed, saa det Spørgsmaal som af sig selv: „hvem bor der?”

Svaret lød: „Anton Sundberg, Medejer af Værftet.”

Gamle Frøken Koldrup tænkte ofte med indre Fryd paa Elses 14 Kroner. „Der fulgte sandelig Velsignelse med den lille Mødrenearv.”

Claude Thacks Prøvelse.

af

Grant Allen.

I.

Claude Thack var den højeste og smukkeste af alle Studenterne paa den Tid, da jeg gik paa Harvard Universitet, og da jeg en Dag saa ham spadserere meget fortroligt med Elsie Marple i Universitetshavens Gange, følte jeg mig optændt af bitter Jalouisi.

Elsie var vor græste Professors Datter og blev anset for den smukkeste Pige i hele Byen, og jeg havde hidtil været den Begunstigede. Da jeg mødte hende samme Eftermiddag, var jeg fuld af Harm og Fortrydelse, fordi hun saaledes havde spadseret med Thack.

Da hun saa mig komme, rødmede hun dybt, og den Rødmen forklarede jeg paa min egen Maade. „Elsie,” sagde jeg; thi vi var allerede hemmeligt forlovede, og naar vi var alene, kaldte jeg hende altid ved Fornavn — „Elsie, Du spadserede jo nys med den lange Thack.”

Hun saa vist paa mig med de store, brune Øjne og svarede: „Ja, jeg gjorde,” Walter, og jeg har meget ondt af ham.”

„Ondt af ham!” udbrød jeg rød i Kammen, „hvorfor det? Hvad har han vel gjort eller sagt, siden Du behøver at have ondt af ham?”

Jeg talte i en uforstammet Tone, ved jeg nok, men jeg var ung den Gang og som sagt meget jaloux. Elsie saa atter op paa mig med de store, brune Øjne, men hun nøjedes med at gjentage: „Jeg har meget ondt af ham, stakkels, stakkels Tyr!”

„Elsie,” svarede jeg, „Du har ikke Ret til at tale saaledes om nogen anden Mand. Thack har gaaet og friet til Dig; det er jeg stikker paa. Men jeg stod i den Formening, at Du kun tilhørte mig, og er den Formening rigtig, saa vil jeg ikke til-lade, at —”

Til min store Forbauselse brast Elsie i heftig Graad og gik fra mig uden at svare mere, og jeg forsøgte slet ikke at standse hende eller at faa at vide, hvorfor hun græd. Jeg var vred, men dog mest paa Claude Thack.

Samme Aften traf jeg ham paa Læsefalen. Jeg saa vredt til ham og tiltalte ham paa en ufor-stammet Maade. Det endte med, at jeg fulgte med ham ud, da han gik hjem. Til sidst fik jeg ham gjort endnu vredere, end jeg selv var. „De søger Haan til Deres Triumf,” sagde han, da vi stod ved hans Dør, „det er i højeste Grad lavt og uædelt. I Deres Sted vilde jeg vise mere Højmodighed.”

Jeg forstod slet ikke, hvor han vilde hen med dette; men mit hede, franske Blod kogte op i mig (thi mine Forældre, Bonfarderne, var indvandrede fra Frankrig under Hugonotforsølgelserne), og derfor svarede jeg hidsig: „Ingen skal ustraffet kalde mig lav. Fra saadanne Mænd som mig følger der Slag paa lige Ord, Thack. Fornærm mig igjen, og De skal faa at føle, hvad det betyder!”

„De er en Hjalt og en Kryster!” udbrød han mellem de sammenbidte Tænder. „Ingen Gentle-man vilde behandle en overvunden Medbejler paa den Maade. Er det ikke nok, at De har besejret mig og knust mig? Vil De ovenikøbet sparke til Fienden, efter at han er tilintetgjort?”

Jeg ved ikke, hvad jeg svarede ham. Jeg for-stod endnu ikke, hvad han mente, men jeg saa, at han var harmfuld, og det gjorde mig endnu mere rasende. Jeg slog ham i Ansigtet, idet jeg raabte, „at ønskede han Krig, da skulde han faa den, og det Krig uden Pardon!”

Jeg kunde neppe tro mine egne Øjne, da han efter dette rettede sig i sin fulde Højde og uden at sige et Ord mere gik bort fra mig med stolt Hold-ning og trods et af Harm purpurrødt Ansigt og dirrende Læber dog selvbeherstet og rolig i sine Miner og Bevægelser. Jeg troede, at han var gaaet for at finde Sekundanter til en Duel med mig — thi i hine Dage var Dueller ikke saa sjældne — og jeg ventede paa Udfordringen med stor Længsel; men der kom ingen. Jeg saa ikke Claude Thack mere, før jeg traf ham i det andet Connecticut-Regi-ment, da Krigen var udbrudt mellem Norden og Syden.

Samme Aften, som ovennævnte havde fundet Sted om Eftermiddagen, gik jeg skjælvende af Op-hidselse til Marples for efter vore frie amerikanske Skikke at bede om at faa Miss Elsie i Tale. Hun kom ogsaa alene ned i Spisestuen. Hendes Øjne var endnu ophovnede af Graad, men hun saa ellers saa dejlig og blid ud som ingenfinde før. Jeg spurgte hende nu i en mere rolig Tone om, hvad der var passeret mellem hende og Thack, og i stil-færdige, simple Ord fortalte hun mig en Historie, der — vred som jeg var — dog gjennembevædede mig til mit Jaderste af Sorg og Anger.

Hun fortalte, at Thack var kommen hen til hende, da hun spadserede i Alleen, og efter en hel Del forblommende Talemaader, hvis Mening hun dog først forstod bagefter, havde han til sidst høilig overrasket hende ved aabent og uden Omsvøb at bede hende blive hans Hustru. Elsie blev saa be-styrtet ved denne ubentede Erklæring, at hun slet ikke

fik Landsnærværelse nok til at fortælle ham, at hun allerede var forlovet, og da Thack fattede Mod ved hendes Nølen og Stammen, vedblev han i rørende Ord at fortælle hende om sin dybe og inderlige Kjærlighed, saa at hendes bløde Kvindeherte til sidst fylldes af Medlidenhed. „Han sagde, at han aldrig vilde faa et lykkelig Øjeblik mere, hvis jeg ikke vilde have ham, Walter, og jeg kunde se paa hans Øjne, at han mente, hvad han sagde.”

„Og hvad svarede saa Du?” spurgte jeg forvirret af Anger og Skamfuldhed over min Opsørsel mod den ulykkelige Thack.

„Jeg sagde til ham: „Jeg kan se, at det er Deres Alvor, Mr. Thack, og jeg tror næsten, at hvis jeg ikke elskede Mr. Bonfard af hele min Sjæl, saa kunde jeg af Medlidenhed bevæges til at blive Deres Hustru.”

„Det sagde Du?” raabte jeg; thi det Onde i mig fik atter Overhaand for et Øjeblik.

„Ja, Walter, det sagde jeg. Og Mr. Thack udstødte da et undertrykt Suk eller frarere et Strig, som en Mand, hvis Hjerte gennembores af en usig-gelig Smerte. Derefter preskede han begge sine Hænder mod sit Bryst og vaskede bort, som om jeg havde stukket ham.”

„Elsie,” sagde jeg og tog i et nyt Anfald af Anger hendes hvide Haand i min, „nu forstaar jeg det altsammen. Lad os bede til Gud, at vi ikke skal blive Skyld i, at den stakkels Thack skyder sig en Kugle for Panden eller springer i Floden.

Da jeg lidt efter Midnat kom tilbage til mig Bærelse, fandt jeg et Brev liggende paa Bordet. Jeg aabnede det med skjælvende Hænder og læste følgende:

„Walter Bonfard!

De har behandlet mig paa en hjerteløs, brutal Maade; ingen Mand af Værd vilde handle, som De har gjort. Men for hendes Skyld tilbageholdt jeg det Slag, De havde fortjent. Dog — kommer min Tur nogenfinde, saa at jeg uden at faare hende kan ramme Dem, saa vær vis paa, at De skal komme til at føle, De har udæftet en farlig Fiende.

Claude Thack.”

Jeg aandede friere. Han vilde altsaa dog ikke gjøre en Ulykke paa sig selv. Hans Trudsel om Hævn ændrede jeg ikke.

Næste Dag var Thack forsvunden fra Byen og ingen vidste, hvorhen han var draget.

II.

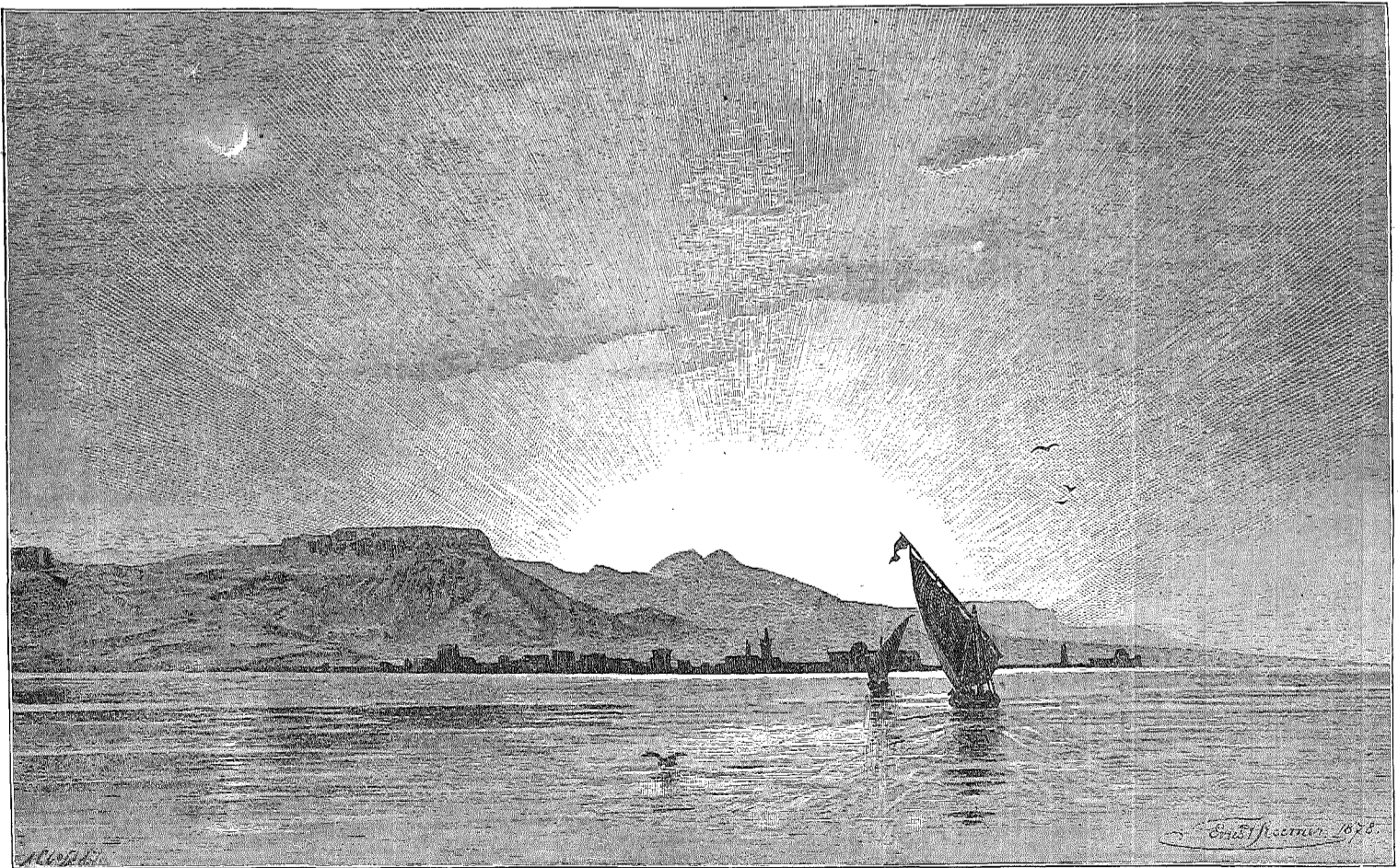
Saa kom Krigen, og jeg stillede mig ligesom saa mange andre af mine Kammerater til Nord-staternes Tjeneste. Vi laa ved Chattawanga, og jeg gik netop op igennem Lejrens Hovedgade i mi Uniform som Sergent i Harvard-Batallionen, jeg saa en Ordonnants komme fra Golditch's Re-ment med en Melding til Generalen fra Oberst Golditch. Han bar Connecticut-Brigadens graa Uni-form med de blaa Rabatter, og vi gjenkjendte hin-anden ved første Øjeblik. Det var Claude Thack. Næsten hveranden af Nordens unge Mænd gik med som Frivillige i hine Dage, og mange af de Fri-villige avancerede hurtigt op til at blive Officerer, medens andre, der havde ligesaa gode Kundskaber og Opdragelse, blev staaende i Geledderne Maaneder igennem. Thack og jeg befandt os imellem dette Bunderfald. Han skottede barsk til mig og gik videre; men jeg fik en Fornemmelse af, at Hævnens Time nu ikke var fjærn.

Jeg satte mig til at skrive til Elsie samme Af-ten; det var hende, der havde opmuntret mig til at gaa med som Frivillig. Hver Gang der tilbød sig en Lejlighed, skrev jeg til hende, og den Aften af-gik der netop Post fra Lejren. Jeg fortalte hende udførligt om Slaget, der ventedes, og om vor Stil-ling og vore Udfigter; men om Thack og vort Møde skrev jeg ikke et Ord.

Netop som jeg vilde til at gaa til Ro, ankom der et Par Postkætte til Lejren, og Brevene blev straks omdelte. Der var et til mig fra Elsie, og jeg aabnede det skyndsomt. Hun var som altid paa en Gang fuld af Frygt og Haab. En liden Efter-

Ridderens Afsked.

Parti fra det røde Hav.

Tigren ved sit Bytte.

Fra Sifferlivet.

frist sluttede Brevet. „Jeg hører,“ skrev hun, „at den stakkels Claude Thad ogsaa er gaaet med, og at han er i samme Division som Du. Jeg tænker stedse paa ham med Sorg og Medynk. Hvis det er muligt, da se at finde ham og forlig Dig med ham før Slaget. Jeg kan ikke udholde den Tanke, at han kunde blive dræbt, uden at Du har faaet hans Tilgivelse.“

Længe sad jeg med dette Brev i Haanden. Et forestaaende Slag kan nok stemme En alvorligt, og hvis Thad havde været i Teltet hos mig den Aften, da tror jeg nok, at jeg vilde have fulgt Elsie's Raad og forsonet mig med ham. Saa vilde alt være blevet ganske anderledes.

Endnu medens jeg sad og grublede med Brevet i Haanden, rortes Trommerne pludseligt, og vi hørte Signalet til at formere Batalion. Det var den bekjendte Overtrompling, der indledede Slaget: Whelock og Bonsejour var ubemærkede faldne over os.

Selv om jeg kunde, saa er her dog ikke Stedet til en nøjere Beskrivelse af Chattawauga-Slaget. Vi kæmpede tappert; men Omstændighederne vare imod Harvard-Batalionen. Burnside stod uroffelig fast i Centrum; men den højre Fløj blev skrækkeligt opreven, og ikke mindre end to og halvfjerdsindstyve af os Harvard-Gutter bleve gjorte til Fanger. Under stærk Bedækning bleve vi straks bragte til Bonsejourns Reserve og næste Dag ført med Jernbane til Richmond. Der bleve vi holdte i strængt Fangenskab i fem Maaneder uden at høre et eneste Ord fra Hjemmet, og, hvad der for mig var ti Gange værre, uden at kunne meddele Elsie et Ord om min Skæbne. Hun maatte altsaa tro, at jeg var død, og alene den Tanke var nok til at pine mig uden Ophør.

Da de fem Maanedes var gaaede, bleve de andre løsladte mod at give deres Væresord paa ikke mere at kæmpe mod Sydstaterne. De tilbød mig samme Vilkaar; men jeg vilde ikke, jeg syntes, at jeg ikke kunde forsvare det for min Samvittighed. Jeg havde en Gang givet min Ed paa at kæmpe til Døden for mit Fædreland og dets Sag, og jeg kunde ikke bryde mit Ord ved at gaa paa Alfjord med Oprørerne. End ikke for Elsie's Skyld kunde jeg gaa ind paa at kjøbe en orkesløs Frihed for det, jeg betragtede som et Forræderi mod Fædrelandet. Jeg kunde ikke have elsket Elsie saa højt, hvis jeg havde elsket Wren mindre.

Jeg blev altsaa ladet tilbage som den eneste Fange i de gamle Barakker i Richmond, og det fulgte af sig selv, at jeg nu ikke blev synderligt strængt bevogtet. Nogle saa Uger efter tilbød der sig en Lejlighed til at flygte. En Soldat, der var bleven saaret ude i Standsgravene og ikke vilde eller kunde vente paa Ambulancen, kom vakkende ind mod Byen, men tabte Bevidstheden og fegne om lige udenfor vore Barakker. Han blev skyndsomt bragt ind og lagt paa en af de tomme Feltstenge; thi Hospitalet i Byen var allerede overfyldt. Men i Tusmørket bar jeg hans Klæder til mit Rum i Barakken og trak dem paa — en forreven og blodbestænkt Sydstats-Uniform. Efter at jeg derpaa havde raget mit Stjæg af med et Stykke Jærn af et Løndebaand, som jeg med stor Møje havde skjærpet paa en Flintesten og gjemt til det Brug, gik jeg dristig ud lige for Dørene af den intet anende Skildvagt og drev videre gennem den halvt belejrede By's Gader. Jeg fandt Afgang til en Tømmerplads, hvor der ingen Folk var, og mellem de store Vedstabler her opholdt jeg mig, til det var blevet mørkt. Da man begyndte at tænde Lamperne, sneg jeg mig ned til Floden og listede videre langs dens Bred for ikke at blive anraabt af Skildvagterne, der bevogtede alle Veje, som førte til Byen fra Washington-Ranten.

Der var paa det Tidspunkt af Krigen blevet opkastet stærke Forskandsninger om Richmond mod Nord, Ost og Vest, hvor Løe forsvarede den, og det var kun langs med Floden mod Syd, at der var fri Afgang til Byen. Derfor vandrede jeg som sagt langs med Flodbredden længere og længere bort, indtil Lysene fra Byen lidt efter lidt sluffedes i Mørket bag ved mig. Jeg passerede hist og her et Par Soldater under Vejs, men min Sydstats-Uniform beskyttede mig tilstrækkeligt mod besværlig Nysgjerrighed. Naar nogen af dem anraabte mig med et „Hallo, Kammerat, hvor skal Du hen paa denne Tid af Aftenen?“ saa svarede jeg helt skjedesløst: „Kommer lige fra Fronten. Jeg har Sygepermisssion og er netop udfreven fra Hospitalet.“

Naar de hørte det, nikkede de og passerede videre uden yderligere Spørgsmaal.

Jeg gik fremad og atter fremad, hele Tiden langs Flodbredden, indtil jeg var nær ved det Sted, hvor Appomator falder i James. Det var min Hensigt at naa op til Nordheren, men for at kunne det maatte jeg paa en eller anden Maade passere Floden. Det var nu bølgerne, en maaneløs Decembemat, og selv i Virginia er Vandet paa denne Aarstid iskoldt. Men jeg vidste, at jeg maatte svømme over før eller senere, og jo før, jeg forsøgte det, desto større var Haabet om et godt Udfald. Jeg havde ikke spist det ringeste, siden jeg forlod Barakkerne, og jeg vilde efter al Rimelighed heller ikke faa noget, før jeg naaede Burnside's Armé. I Nat var jeg endnu forholdsvis stærk, men jo længere, jeg ventede, desto svagere vilde jeg blive af Hunger. At ligge ude en hel Nat paa Jorden i Kulden er heller ikke den bedste Maade, hvorpaa man kan forberede sig til at svømme over en Flod med iskoldt Vand af en Fjerdingvejs Bredde. Desuden kunde jeg være temmelig sikker paa at blive opdaget, naar jeg svømmede over om Dagen, og blive studt som en Hund, paa denne Side af Floden som Desertør, og paa hin Side som Spion. Der var altsaa ikke andet at gøre end at forsøge det om Natten. Jeg trak min Frakke af og sprang saa ud, som jeg gik og stod.

Aldrig skal jeg glemme hin skrækkelige Svømmetur tværs over James-Floden midt i den sorte Nat, Gennem Floddalens Taage tindrede Stjernerne svagt, og vejledet af den store Bjørn svømmede jeg paa Maas og Faa, i hvad jeg antog for nordøstlig Retning over imod den modsatte Bred. Da jeg var kommen en halvandet Hundrede Alen eller saa fra den sydlige Bred, forsvandt den i Mørket, og jeg vidste altsaa, at jeg ikke kunde haabe at se den nordlige, før jeg var kommen den lige saa nær. Hele den øvrige Del af Vejen maatte jeg svømme alene under Stjernernes Vejledning, og dette nødte mig til næsten hele Tiden at holde Dørene opadvendte, saa at jeg maatte holde Hovedet i en for en Svømmer meget vanskelig og unaturlig Stilling. Det kolde Vand gennemsnede mine Lemmer til Marv og Ben, og Mørket og Stilheden knugede mig med Angst og Uhygge.

Jeg ved ikke, hvor længe det varede at svømme over; under slige Omstændigheder maales Tiden jo heller ikke paa almindelig Maade; jeg ved blot saa meget, at det forekom mig som en hel Ewigheid. Mekanisk svømmede jeg fremad med Tag efter Tag, men for hver Gang blev Taget langsommere og tungere. Mine Benklæder, som jeg havde beholdt paa, hindrede mig slemt i mine Bevægelser, og Støvlerne, som jeg havde taget af og bundet om Halsen, nedtungede mit Hoved og gjorde det endnu vanskeligere for mig at fige paa Stjernerne. Alligevel vedblev jeg at se stødt fremad, medens mine Lemmer bevægede sig som Dele af et Uhrværk.

Jeg havde vel tilbagelagt de tre Fjerdedele af Vejen, da jeg pludselig blev opmærksom paa en ny og uventet Fare, der truede mig. Mine Døne havde hele Tiden været fæstede paa Stjernerne, og derfor havde jeg ikke før lagt Mærke til den, og den lille Strues neppes hørliche Arbejden havde ogsaa undgaaet min Hørelse. Da jeg imidlertid nu kastede et hastigt Sideblik ned ad Floden, bemærkede jeg med isnende Gysen, at en liden Damp-Kanonbaad, der gik opad mod Strømmen, var lige tæt ved mig. Djævelskeligt stod det klart for mig, hvad det var for et Fartøj; det var Kapabannock, en af Sydstaternes pantsrede Kanonbaade, der krydsede mellem Chesapeake Bugten og Richmond.

Jeg maatte opgive at gjense Elsie, det var den første Tanke, der greb mig, da jeg opdagede min skrækkelige Stilling, og den vedblev at opfylde min Sjæl, medens jeg ubevægelig blev liggende og flød paa den stille Flods kolde Bænder, forkommen af Kulde og halvdød af Anstrængelse.

Jeg turde ikke bevæge mig af Frygt for, at Folkene paa Baaden ved Lanternens Skin paa de Smaabølger, jeg frembragte ved mine Bevægelser, skulde saa Døe paa mig og forfølge mig eller styde efter mig som Desertør. Altsaa blev jeg liggende og flød som en Træklods paa den stille Vandflade, ventende med opadvendt Ansigt og lukkede Døne paa, at Baaden skulde passere forbi mig eller — over mig.

Medens jeg laa saaledes, hørte jeg Skruen komme nærmere og nærmere, og jeg laa nu og spekulerede

paa, om jeg laa lige i Baadens Kurs; i saa Fald var der ikke andet at gøre, end at lade den løbe over mig; det var heller ikke værre end at svømme bort og tiltrække mig deres Opmærksomhed.

Jeg vendte Hovedet til Siden, aabnede Dørene og kigede ned ad Floden. Jo, den styrede lige op paa mig!

Jeg havde altid været en af de bedste Dykkere blandt Studenterne i Harvard. Nu dykkede jeg ned lydløst og umærkeligt; jeg maa hellere udtrykke det saaledes, at jeg lod mig synke ned uden hevidste Bevægelser. Vandet luffede sig over mit Ansigt. Jeg syntes at føle noget glide hen over mig og havde en svag Fornemmelse af at blive studt tilside af Hvirvlen, som Skruen dammede. Jeg luffede atter Dørene og holdt paa Vejret i de fulde Lunger. I næste Øjeblik blev jeg af Rjølbandets Bølger hvirvlet op til Overfladen og saa atter de hvide Stjerner oven over mig.

„Der ligger noget Sort paa Vandet!“ raabtes der fra Baadens Agterstav. „Det er vist en Dter, eller kanske det er en Neger, der vil stikke af til Norden. Naa, hvad det saa er, vil jeg dog prøve, om jeg kan lange det en Kugle, Kaptejn!“

Jeg dykkede atter ned, saa snart jeg hørte disse Ord, halvdød, som jeg var af Kulde og Argst; og lige idet jeg dukkede, følte jeg, mere end jeg hørte, Riffelkuglens Stød og Hvirvlen, idet den slog ned i Vandet netop paa det Sted, hvor mit Hoved havde befundet sig et Øjeblik før.

„En Dter!“ raabte Røsten igjen, da jeg atter kom op forkommen og aandeløs, mere død end levende og rød for at lade mere end Mund og Øre naa ovenfor Vandets sorte Overflade. Imidlertid dampede Baaden videre uden at vente for at undersøge Sagen nøjere.

For Øjeblikket havde jeg altsaa ingen Fare mere at frygte; men jeg var altfor udmattet til at svømme mere, mine Lemmer var ganske tve af Kulde og lammede af Anstrængelserne. Jeg kunde kun fløde paa Ryggen, og snart tabte jeg delvis Bevidstheden. Nu og da vendte den ganske vist tilbage med fuld Styrke, og jeg sparkede da i blind Energi videre med Benene, jeg vidste ej i hvilken Retning; den meste Tid flød jeg som en Træklods ned ad Strømmen og lod den bære mig, hvorhen den vilde.

Da Dagen brød frem, vaagnede jeg dog lidt op. Jeg maa da have ligget idetmindste tre Timer i det iskolde Vand. Jeg saa Land i godt et hundrede Alens Afstand fra mig. Med en sidste fortvivlet Anspændelse af mine Kræfter sparkede jeg da fremad med mine følesløse Ben og kæmpede den sidste Kamp for at naa Land — og Elsie.

Mon Nordstats-Hæren havde udfillet Pifetter ved Flodbredden? Det var nu min næste Angstelse. Om saa var, da var min Skæbne afgjort. De vilde straks anraabe mig og — da jeg ikke kunde give Feltraabet — styde mig ned uden nærmere Undersøgelse eller Spørgsmaal i den sikre Forvisning, at jeg var en Spion fra Richmond.

Heldigvis var dog Flodbredden ubevogtet. Denne Strækning af den laa nemlig under Mitchells Redoute, og Angreb fra Syden blev derfor anseet for umuligt. Jeg slæbte mig op ad den mudrede Bred og befandt mig nu i en sid og sumpet, usund og fuldstændig øde Strækning Land.

(Sluttes.)

Fra Jaffa.*)

... Vi saa meget lidet af Tagene fra Gaden, som var trang og mørk, tildels beskyttet mod Solen ved Mætters spændte tvært over den. Der er nok af Handelsmænd bortover den, dels siddende paa Hug der, hvor man skulde have ventet Fortouget, dels i smaa, mørke Alkover inde i Husvæggen, hvilke ikke fik andet Lys end fra Gaden. Mest forhandlede

*) Brudstykke af Birger Hall's „Billeder fra det hellige Land“; 7 Hefter à 0.50; 1—4 Hefte udkomne. Bogen vil blive et uundværligt Hjælpe-middel for Lærere og andre til Skriftens Forfaaelse.

Frugter og Sukkertøj, hvorefter man kunde faa tilstrækkelig for et Par Ore, dersom man gad tage imod det fra de mindre probre Handelsmænd. I Gaderne var der fuldt op af Folk, som intet havde at gjøre og som gav sit Besyde med, naar en Handel skulde afsluttes, eller sit sig en Smagebid. En stor Begivenhed syntes det at være, naar en Sadel eller et Bidsel forhandlede; da for de ellers saa stoiske Indfødtne op i et Kaseri og et Ordskjænderi, der var ganske uforstaaeligt for en besindig Nordboer, og end mere, naar Handelen endelig afsluttedes paa den mest venstabelige Maade, som om intet skulde have passeret, ja maaske med Rys og Omfavnelse.

Man skulde tro, det var liden Fornøjelse ved at vandre om i disse smudsige Gader. Forfatteren kunde dog aldrig blive træt af det brogede østerlandste Liv. Bare de Indfødtne Dragter var en hel Studie. Var de i sin ovenfor skildrede Opdræden lig Børn, saa var Enkeltheden i deres Dragt end mere barnlig. Mange syntes bogstavelig ikke at have andet paa end en sid, blaa Skjorte, stundom sammenbundet om Livet med et Belte, og paa Hovedet et Tørklæde eller en Turban eller en rød Fez. Ligesaa let antrukket har vel de Fattigere været paa Kristi Tid. Hans Disciple „bandt Klæderne op om sig“ ved Fiskefangsten, d. v. s. Skjorten, ganske som Araberne gjør den Dag idag for ikke at hindres af den i sit Arbejde. De fattige Kvinder gif endnu enklere antrukne, og deres Børn er for det meste ganske nøgne, saalænge de bæres omkring af Mødrene; disse har dem da siddende paatvers over Skulderen. Kvinderne ser for det meste udslidte og lidende ud, hvad man ikke kan forundres over, naar man hører, at de begynder sit Dagsarbejde klokken 2 om Morgenen samt ikke afvæner sine Børn, før de er to Aar gamle. Ja, det er ikke ufæddvanligt, at en Moder fortsætter med at give et Guttebarn Bryst indtil dets fjerde eller femte Aar. Der fortælles endog Eksempler paa, at Favoritbørn ikke er blevet afvænne før det syvende Aar. Pigebørn vilde man aldrig behandle paa denne Maade, da de stadig bliver yderlig forsømte. Denne Skik har visse herseet ogsaa i de bibelske Tider. De jødiske Kvinder paa hin Tid havde vistnok den samme Tro som de Indfødtne nu for Tiden, at jo længere et Guttebarn gives Die, desto stærkere bliver det. Læs f. Eks. Hannas og Samuels Historie (1 Sam. 1, 21—23), som bliver meget forstaaeligere i Lyset af denne Skik. Hanna havde paa Forhaand indviet Barnet til Herrens Tjeneste, men fandt det fuldt berettiget at vente med at rejse op til Silo og overgive ham til Helligdommen, indtil hun havde afvænnet ham, hvorefter ogsaa hendes Husbonde var ganske enig. Hvor mange Aar der hengik, inden hun fandt, Tiden var kommen dertil, berettes ikke; men vi kan efter det ovenfor anførte slutte os til, at det ikke skede, før Samuel var tre å fem Aar gammel og derfor gammel nok til at blive ladet alene tilbage med den aldrende Ypperstepræst og straks at begynde en eller anden liden Gjerning ved Templet. — Det samme har rimeligvis været Tilfældet med Barnet Moses, hvis Moder vistnok beholdt ham, efterat hun havde faaet ham tilbage, saalænge som muligt. Vi bringes herved ogsaa til at mindes Herrens Citat fra den ottende Salme: „Af Umyndiges og Diendes Mund har Du beredt Dig Lov“ (Matth. 21, 16), som i Lyset af det anførte kan undergives en bogstavelig Betydning. — Davids Udsagn i Salme 131, 2: „Jeg har bragt min Sjæl til at være stille og tie ligesom et afvant Barn hos sin Moder“, faar ny Kraft, naar man ser det i østerlandst Belysning. Os giver nemlig Tanken paa et afvant Barn kun Forestillingen af Hjælpeløshed og Urolighed, medens et saadant i østerlandst Forstand allerede til en vis Grad har lært at lyde og opfatte.

Men lad os ikke fortabe os i Betragtninger over Børnenes Behandling. Det er imidlertid ikke let at faa sine Øjne fra de stakkels Smaa i de østerlandste Stæder. Sandelig, har de i tidligere Tider været behandlede saa slet, som nu er Tilfældet, er det intet Under, at Frelseren omfattede dem med en saadan særegen Omhu og Medlidenshed. Ikke alene er de ganske nøgne, der de sidder paa Moderens Skulder og bliver saaledes udsat for den brændende Sol. Men den Røgt, de faar, er i Regelen høist kummerlig. Se f. Eks. paa deres Øjne, som ofte er kringsatte med en Ring af stygge Fluor, hvis Bid forarsager Betændelse. De Indfødtne frygter

nemlig et eller andet Uheld, om de jager Fluorne bort. Det er saaledes ikke underligt, at der er saa mange Blinde i Østerlandene — selv Smaaabørn. Man gaar der ikke mange Skridt, førend man støder paa Blinde. Se, der kommer just en saadan ud af Sidegaden. En liden Gut leder ham; ellers vilde det sikkert gaa ham galt; thi i Orienten er Gaderne meget farlige for blinde Folk. Der er ingen Fortouge; man arbejder sig frem gjennem Gaden, hvor man bedst kan. Kameler, Heste og Væser drives frem midt igennem Sværmen i de trange Gader. Den lille Gut holder i Haanden et lidet Blisphand, hvorefter Folk kaster Smaaslanter til den Blinde.

I det gamle Testaments Tid har Djenshygdomme og Blindhed vistnok været meget udbredte, det kan vi slutte bl. a. af de Forholdsregler, som gives med Hensyn til dem i Mosebøgerne. I det nye Testamente har man ikke alene enkelte Tilfælde, hvor Herren gengiver de Blinde Synet, men ogsaa gjentagne Hentydninger til de Blinde som en Klasse, der fandt et Bevis paa Kristi Guddomskraft i sin Helbredelse ved hans Hænder. Det er en Kjendsgjerning, at Djenshygdomme og Blindhed altid har været meget udbredte i Osten. Det har vel for en ikke liden Del sin Aarsag i Klimatet: det intense Lys og den stærke Hede samt de voldsomme Vinde, som fylder Luften med den fine Sand og andet irriterende Stof.

Vi har imidlertid ikke Tid til at standse længere ved det interessante Liv paa Gaderne; vi maa skynde os for inden Middag at naa op til det højeste Punkt af Byen — Garverkvarteret paa Syd siden. Vi kan nemlig ikke have været i Jaffa uden at have set „Simons Garverens Hus.“ — Læserne vil erindre, at det var i Jaffa (Joppe), Apostelen Peter gennem en Aabenbaring fra Herren sit Befaling om at prædike Evangeliet ogsaa for Hedningerne. Der ved blev Byen — ganske i Overensstemmelse med sin geografiske og historiske Stilling i Israel — Hedningefirkernes Bugge. Aabenbaringen skede, da Peter befandt sig „paa Taget af Simon Garverens Hus.“ En forholdsvis gammel Bygning i Garverkvarteret udgives for det selvsamme Hus. Dette er delvis en Muhamedanst Moské; Araberne holder nemlig Stedet helligt, da efter deres Tradition — „Herren Jesus her engang bad Gud om et Maaltid Mad, hvorefter et Bord straks blev sendt ned fra Himmelen. Bølgerne slog mod Gaardsrummets Dørmur, saa Huset var ligesom Simon Garverens „ved Havet.“ Men det samme gælder en stor Del af Husene i Jaffa; et ordentligt Jordstjælv vilde kaste en stor Del af dem ud i Sjænen. Man kan saaledes ikke slutte noget sikkert heraf med Hensyn til det omtalte Husets Værdighed paa samme Tid, som en nærmere Undersøgelse af dette viser, at det skriver sig fra en forholdsvis moderne Tid. Af større Betydning er det imidlertid, at Garverhaandværket ifølge de i Orienten aldrig stiftende Skikke stadig maa have været drevet i denne Del af Byen; derfor er der intet i Byen for, at Huset virkelig staaar paa den Plads, det udgiver sig for at indtage.

Lad os gaa op ad den ujævne Trappe, som leder op til Taget, paa Udsiden af Huset. Dette er delvis beboet, saa vi ikke kan se det indre af det undtagen det lille, hvalvede, mørke Møstherum; men Udsigten fra Taget og dette selv fortjener en Bisit. Rundt Taget løber et muret Rækværk. Vignende flade Tage omgiver Gaardsrummet paa to af de øvrige Sider. Fra en saadan Terrasse betragtede Peter den vide Himmel over sig og Havet, som glimrede i Solstinet — Alfarvejen til „Hedningernes Der.“ Fiskere vadede maaske da som nu mellem Klipperne i Havnen — et Syn, som maatte fremkalde gamle Erindringer hos den tidligere Fiskermand fra Genesaret. Men hvem kan udfige hans Tanker, naar han lod Djet fare udover det vide af saamange Skibe gjennemløjede Hav, og saa de romerke og græske Skibe søge ind til Jaffa? Vilde han ikke spørge sig selv, hvilken Stilling disse hedenske Nationer, som Rejser, Handel og Erobringer daglig bragte mere og mere i Berøring med Israel, vilde faa under den nye Aaadens Baagt? Maaske var det Svar, som Gud gav ham, et Svar paa et Spørgsmaal eller en Tvivl, som havde gjort hans Samvittighed urolig. Jesus havde givet ham i Opdrag at døbe og lære alle Nationer; men hvorledes kunde denne Befaling forliges med Lovens Principer, der

satte et bestemt Skille mellem, hvad der var rent og hvad der var urent? Han forstod endnu ikke, at denne Uanskelighed var bleven løst ved en Kjendsgjerning, og at Jesus ogsaa ligeoverfor dette Spørgsmaal saa langt fra at have tilintetgjort Lovene, havde opfyldt den. Dersom de jødiske Offere, som skede fra Israelliterne alene, rensede dem alene, saa var Kristi Blod, der ndgjødes for alle Mennesker, et universalt Offer og rensede hele Menneskeslægten for Guds Nævn. Dette var den Sandhed, som Røsten aabenbarede for ham under hans Syn ved den tredobbelte Gjentagelse af Ordene: „Hvad Gud har rensat, skal ikke Du gjøre urent.“

Sprede Rejsminder.

Skrevet for „Illustreret Familieblad“ af Enim.

VI.

„Med Arlbergerbanen.“

ersom det ikke var det tydske Sprog, der summer for ens Øren, kunde man ligesaa godt tro, at man sad i en norsk Fjernbanekups og ruslede bort efter Landevejen for Eksempel mellem Drammen og Rømsberg; for Naturen er saa lig — det stragt kuperede Terræn, smaa Bondehuse med en liden Have foran, hvorefter et belæstet Vælske eller to synes at udgjøre Hovedavlingen, de aflaaede Enge, som netop er begyndt at vokse lidt til igjen, hist og her en adstadig drøvtyggende Ko, bevogtet af nogle hvidhaarede, barbenede Unger, der kommer farende hen mod Bjærdet for at se Toget passere.

Vi befinder os for Djeblikket mellem Basel og Zürich i Kupé sammen med nogle schweiziske Officerer, som vender tilbage fra de sædvanlige Vaabenøvelser, der foretages hvert Aar, for at man i Nødsstilfælde skal kunne opretholde Landets Neutralitet.

Det er spændte, kjæffe Folk med en rank Holdning, der minder ligesaa lidt om Preussernes opstrammede Muskler som om de franske Soldaters nette Dandsjetrin.

Synderlig krigeriske ser de forresten ikke ud, disse Wilhelm Tølls Efterkommere, som de sidder og røger sin Pipe i al Gemytlighed, men det behøves jo heller ingenlunde for Djeblikket; thi de frummede Hæere, der nu vælter ind over Landet, bestaar af stikkelige Turister, som kommer enten for at fryde sig ved Naturens Storhed, eller fordi de fjeder sig saa ufjælgeligt hjemme.

Dg de kravler med Besvær op over stejle Tindes, bestiger Gletscher, nyder Udsigter gennem Se-glas og Kikkerter og lader sig uden at mutte plyndre af en Skot Jomfruer og Piger, Overkøbmere og Relnere, Portiers og Opvartere, Stopudlere og Understopudlere, som staaar paa Rad og rækker Haanden ud for at modtage Driftpenge af de Bortdragende, der ikke er sig bevidst, at Halvdelen af alle disse tjenstvillige Sjæle har havt et Gran Uvejlighed for deres Skuld.

Efter hvert, som vi nærmer os Zürich, antager Naturen en mere sydlandst Karakter, nu begynder ogsaa Mørket at falde paa, og da vi kommer ud fra Fjernbanestationen, er Gaslygterne tændte overalt i de lige, brede Gader, og Hoteller og Restaurationer kaster en loftende Lysglands ud mod de mødige Rejsende, der nok kan trænge baade til Mad og til en blød Seng.

Næste Morgen er man atter paa Herronen, hvor man bliver puffet hid og did, medens man leder efter Toget, der skal føre en videre, og for hver Gang, man hører Lokomotivernes Piben og ser en Vognerække langsomt glide ud af Stationen, føler man sig overbevist om, at netop der skulde man have været med, og det hjælper ikke, at man for et Djeblik siden har faaet at vide, at dette Tog gaar til Italien.

Endelig! Med et Væltens Suk læner vi os tilbage i hvert vort Hjørne af Kupéen; thi Konduktøren, som netop var inde for at se vore Billetter, har bekræftet, at vi er paa ret Vej, og et Djeblik efter bruser vi ud af Zürich, forbi smaa, koselige Landsbyer, hvor Folk venter paa sine tomme Meltespande, akkurat som de gjør hjemme i Norge, forbi bløgende Kornmarker og imaa Indføder, der straaer

azurblaa lig Himlen, der hvælver sig over dem høj og solklar i den milde Høstluft.

Fra først af vilter vi afsted noksaa smaat og fredssommeligt; for det er et Kusletog, vi er kommen med; men alt efter som vi bytter Tog, øges Farten, og naar vi vel har overstaaet den nøjagtige Toldvisitation i Bruck, farer vi med Lynets Hurtighed hen mod Arlberg — et Fjeldpas i det nordvestlige Tyrol, hvorigenem man har lagt en Bane, der hører til de mest storartede i Europa — den har en Tunnel paa en Bagatel af 10270 Meter.

Lig en mægtig Orm snor Bogværken sig op over den bratte Stigning — vilde og vilde bliver det rundt om, stejlere og stejlere rager de forrevne Klippefjeder i Vejret med sine utallige Smaabække, der skummer som i vildt Raseri over, at de ikke mere kan styrte løs paa Vejen og fylle Folk og Lastdyr i Afgrunden lig som i gamle Dage, da man bare kunde slippe gennem Basset tilføds eller tilhest, da Snestorme, Laviner og Vandfald efter eget Tykke kunde hufere med de ullykkelige Rejsende, der faldt i deres Klør.

Oppe paa Bashøjden, som ligger 2410 Meter ivejret, er der aldeles øde og ubeboeligt; men midt i denne triste, vilde Ørten har den kristne Broderkjærlighed rejst sig et af sine mangfoldige skønne Mindesmærker.

Her er nemlig „St. Kristoffers Herberge“ med Kirke og Værtshus stiftet i det Herrens Aar 1386 af Hyrden Henrik Hittelbarn, for at de vildfarende Vandrerere skulde finde Ly og Pleje for Legeme og Sjæl.

Først 1786 kom en Rjørevej istand over Arlberg; 1822—25 blev den omdannet til Postvej, og da maatte man paa mange Steder bygge Volværk mod de truende Skred.

Men nu bruser Damphesten ubekymret ind i det bergede Pas, puffer sin graa Røg op efter de bratte Fjeldvægge og synes med sin gennemtrængende Viben at spotte Vandet, der fosser og koger nede paa Bunden af den svimlende Afgrund.

I Kupéen er der temmelig folkomt.

Borte ved Vinduet sidder en gammel Tyroler i fuld Nationaldragt, rigtig en ægte „Alpemand“ med langt, graat Skjæg og kraftige Muskler; under de tætte Bryn funkler et Par aarvaagne Falkøjne, der danner en vakker Kontrast til det trohjertede Drag om Munden.

Han ryger paa en lang Pipe og betragter med slet dulgt Forbauselse en spædlemmet Turist, der har placeret sig i det modsatte Hjørne og ruller sine Cigaretter mellem Fingrene.

„Vær saa god,“ siger den unge Herre og rækker ham en, da Gamlen næste Gang banker Afsen ud. Manden med Ornefjær i Hatten smiler som et Barn, der har faaet et nyt Legetøj, tager forfigtig den skrøbelige Tingest i to Fingre, stikker den forfjernte Ende i Munden, bider paa den, som om det skulde være en Bibevids.

Med et lidet Grin spytter han Tobakken ud og putter saa hele Stafen med Papir og alt ned i sit rummelige Porcelainshoved, hvor Rejseren sidder og smiler til sit Folk.

„Se sig gaar det bedre.“

Gamlen nisser tilfreds med Hovedet og sender en tyk Røgsky lige ind i Ansigtet paa den taaarige Savoyard, der halvsover ved Siden af ham.

Gutten er temmelig luvslidt og holder en liden Kasse paa Skjød. Deri har han et Murmeldyr, som maa tjene Føden baade for sig og sin omvankende Herre.

De er nok ikke videre glade i stillestående Arbejde, de gode Folk fra Savoyen. De liker nok bedre at flakke fra Sted til Sted som Gjetere eller Kramkarle eller med et tæmmet Dyr og en Livetasse.

„Over hos os kan vi daarlige bruge dem,“ forklarer en driftig Yankee, som har erobret den bedste Plads i Kupéen, hvorfra han ved passende Foranledning afleverer et lidet Foredrag om Amerika og alle de Herligheder, den nye Verden besidder fremfor den gamle.

Om det saa er den sidste Mode for Herrettelser, nemlig pr Elektricitet, hvormed man just havde brændt et Menneske levende, saa finder han den udmerkede praktisk.

„Naar vi bare har faaet den rette Øvelse, kommer det til at gaa, som det var smurt,“ forsikrer han, da vi tillader os nogle svage Indvendinger med Hensyn til den brugte Fremgangsmaade.

„Forresten fortjener flige Folk ingen Medlidenhed,“ slutter han.

Og Indianerne, dem burde man udrydde snarest muligt — de var saa blodtørstige og vilde helst slaa alle Hvide ihjel.

„Men det er dog igunden dem, der ejer Landet.“

Vor Yankee overhører fuldstændig denne Bemærkning og belærer os meget nøjagtig om, hvor umuligt det er at civilisere denne Race.

„Der er Missionærer, som har virket blandt dem i tyve Aar, og alligevel er de ikke et Djeblit fikre for sit Liv, og i de Skoler, hvor man prøver paa at opdrage Indianerbørn, tør Læreren aldrig vende Ryggen til sine Elever, ellers risikerer han, at de slaar ham i Baghovedet med en Stok, en Sten, eller hvad de nu kan have ved Haanden,“ ender Amerikaneren triumferende, og da ingen af os har noget som helst Kjendskab til disse Forhold, beholder han det sidste Ord og kapper Spidsen af en ny Cigar med en tilfreds Mine, som om det skulde være en Rødhud, han gjorde et Hoved fortere.

Yankeens nærmeste Nabo er en middelsaldrende, elegant udseende Ungarer, der taler Tyisk med temmelig stærk udprøget Accent.

Egentlig er han Gymnastlærer i en liden By med et højt udtaleligt Navn; men hver Sommer foretager han Rejser rundt om, saa langt Ferierne og Pengene strækker.

Det er en mærkelig alfidig Herre. Han kender hvert eneste Lands Historie og sociale Forhold til Punkt og Prikke, ved endog nøjagtig, hvori den nordtyske Union skiller sig fra Foreningen mellem Østerrige og Ungarn, og har bedre Greie end vi paa, hvorledes det ser ud oppe i Midnatsjølens Regioner, endda han lige saa lidet som vi nogeninde har sat sin Fod der.

Paa den anden Side af Skillevæggen i vor aabne Kupé sidder en Rhyng italienske Arbejdere, som rejser til Innsbruck, hvor de venter at finde Beskæftigelse ved nogle Byggeforetagender.

Ungareren fortæller os, at som Murere er de meget efterspurgte, da de arbejder baade hurtigere og bedre end Tyrolerne samtidig med, at de i sin Almindelighed er fredssommelige nøgterne Folk.

Sommeren igennem plejer de at ligge ude paa den Slags Arbejde, medens Konerne steller Markten hjemme, og naar Vinteren kommer, vender de tilbage til Italien med sin opsparede Løn, der ofte kan udgjøre en ganske net Sum, da de er i høj Grad tarvelige og nøjsomme i sin Levemaade.

„De er flinke til at dyrke Jorden ogsaa, naar de først tager fat,“ siger Amerikaneren med et bifaldende Nik. „Vi har mange af dem over hos os.“

Blandt Flokken er der en ganske ung rødhaaret Gut, ikke stort mere end et Barn.

Med ham vil Yankee absolut indlede en Samtale; men Italieneren ryster smilende paa Hovedet; han skønner ikke et Ord af den Fremmedes Sprog.

Endelig paatager en af de andre sig at fungere som Tolk; for han kan snakke lidt tyisk, og saa faar vi Greie paa, at Gutten er fjorten Aar, at han har en Mor hjemme, som er Enke, og at han vil til Innsbruck han ogsaa for at prøve sig som Murere, noget han har drevet paa med en Maanedes Tid eller to henne i Nærheden af Bruck.

„Han ser ud til at være en fiks Fyr,“ erklærer Amerikaneren tilfreds. „Han kan nok arbejde.“

Jeg venter halvt om halvt, at den lille Fremmede skal hverves som en passende Drevkraft for den nye Verden; men det er nok ikke Hensigten, derimod opdager vor Medrejsendes spejdende Blik et stort Rødt, som Gutten har paa Bænkens ved Siden af sig, og som han synes at vaage over med ængstelig Omhu.

Hvad er nu det for noget? Det maa øjeblikkelig undersøges!

Den lille Italiener forstaar og vikler forfigtig et splintrende nyt Træspil ud af det rødterne Tørklæde.

Med et stolt Smil holder han det i Vejret — de sorte Øjne tindrer af Fryd over at faa vise frem sin dyrebare Skat.

„Spil lidt for os,“ siger Amerikaneren og gjør nogle Armbevægelser, som ikke kan mislykkes.

Et Djeblit efter klirger en lystig Marsch gennem Kupéen; Italienerne nynner Melodien med, og Alpemanden tramper Takten saa begejstret, at Savoyarden farer op af sin Døs og stirrer omkring sig med blanke, forvirrede Øjne.

„Bravo, det var godt spillet,“ siger Amerikaneren og lægger en Sølvpenge i Musikantens Haand.

„Man kan ikke vente, at Folk, som arbejder, skal ofre sin Tid paa os uden vederlag,“ tilføjer han med et strengt Sideblik paa den Lille med Murmeldyret. „Men man burde aldrig give noget til dem, der driver omkring og musicerer eller den slags.“

Savoyarden forstaar øjensynlig ikke, hvad den Fremmede siger; men selv om saa var, vilde han neppe lade sig anfægte deraf; for i det lille Rødt ved Siden af sig har han baade Bølse og Hvedebrød og en Haandsfuld stegte Kastanier — det saa jeg for lidt siden, da han løste paa Tørklædet for at undersøge, om Levnettsmidlerne var i Behold.

Italieneren har atter taget fat paa sit Træspil. Det er en ganske simpel Melodi, han har valgt denne Gang — ensformig som Bølgernes Skulpen om Gondolen, naar den glider henad Benedigs Kanaler en maanedlar Nat.

Blødt og vemodig dirrer Tonerne gennem Luftten, fylder den halvmørke Kupé med en vug, drømmende Stemning.

Tauje sidder vi alle derinde — beskæftiget hver med sine egne Tanker. —

Til min Landsmand i Sønderjylland.

Gud velsigne og bevare
Dig i al din Færd
Til at væрге og forsvare,
Hvad vor Sjæl har kær,
Ja Gud hjælpe Dig at frede
Hjertets Sprog og Hjemmets Røde,
Lære Dig og mig at bede
Om Guds egen Hjælp især.

Hvo som tror, han haster ikke,
Om end Tiden gaar,
Derfor løft kun dine Blikke
Trods de bitre Kaar.
Omend Paragrafer slettes,
Torn paa Torn i Krandsen flettes,
Om Du daglig forurettes,
Dog for Gud din Ret bestaar,

Bedre er det dog at bløde
For en ærlig Sag
End al ranet Storheds søde
Rus i fulde Drag.
Hvad med Uret her blev vundet,
Er et Hus paa Klitsand grundet,
Hastig rejst og hastig svundet,
Lagt i Grus en Uvejrsdag.

Stormagt over alle Magter
Paa den vide Jord,
Er dog Han, som al Ting magter
Ved sit Kraftens Ord.
Bi paa Ham, lad ingen rane
Dig dit Haab paa Smertens Bane,
Gud kan plante Sejrens Fane
Midt i Nederlagets Spor.

Vilhelm Gregersen

Af „Illustreret Familieblad“, som redigeres og trykkes i Norge, udkommer hver Lørdag en amerikansk Udgave i Decorah, Iowa. Prisen paa denne er 1 Dollar for Aaret, betalt i Forskud. Subscription modtages ved hvert Kvartals Begyndelse, men ikke for mindre end et Aar ad Gangen. Alle Bestillinger maa være ledsagede af Forskudsbetaling og adresseres til

„Illustreret Familieblad.“

Decorah, Iowa.

Indhold.

14 Kroner. Af Waldemar Schaf. [Slutn.] — Claude Thads Provelse. Af Grant Allen. — Fra Jaffa. — Spredte Rejsmindrer Af Enim. — Et interessant Brev. [Billede.] — Ridderens Afsted. [Billede.] — Parti fra det røde Hav. [Billede.] — Tageren ved sit Bytte. [Billede.] — Fra Fjerlivet. [Billede.]